

# Onderwijs

*Goed onderwijs is een cruciale pijler bij het tegengaan van kansenongelijkheid. We investeren in de eerste levensjaren van kinderen om hen een goede startpositie op school te bieden. De school als middelpunt van de wijk vormt de basis voor een gezonde en veilige leefomgeving. Daarom zetten we samen met het onderwijs in op een passende plek voor elk kind. Kinderen en jongeren krijgen alle kans om het beste uit zichzelf te halen. Wie gemotiveerd naar school gaat en een goede opleiding kan afronden, heeft immers later zoveel meer kansen. We zetten in op het behalen van een startkwalificatie, basisvaardigheden en gaan laaggeletterdheid tegen bij jongeren en volwassenen. We zorgen voor goede toekomstbestendige onderwijshuisvesting door een beleidsrijk Integraal Huisvestings Plan (IHP) dat we ontwikkelen samen met maatschappelijke organisaties en partners uit het onderwijs.*

## Wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen

| Ambities | Doelen | Inspanningen |
|----------|--------|--------------|
|----------|--------|--------------|

### Arnhemmers met dezelfde talenten hebben dezelfde kansen

(A)

Alle kinderen in Arnhem kunnen het onderwijs volgen dat past bij hun mogelijkheden en talenten. In alle wijken moeten kinderen kunnen opgroeien in een gezonde en veilige omgeving waar hun kansen gelijk zijn. Passend onderwijs is beschikbaar voor elk kind en elke behoefte. Dit begint al bij de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk. Kinderen maken een goede start op school en hebben daar hun leven lang profijt van. We zetten in op preventieve maatregelen en vroeg signalering om onderwijsachterstanden en schooluitval te voorkomen. We zetten in op basisvaardigheden en het behalen van een startkwalificatie die jongeren een goede aansluiting op de arbeidsmarkt bieden.

### Meer Arnhemse kinderen hebben een goede startpositie op school

(D)

Investeren in de eerste levensjaren van een kind zijn essentieel voor de verdere ontwikkeling. Kinderen met een achterstand worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd en goed voorbereid op het reguliere onderwijs. Dit gebeurt in de voorschoolse periode in de peuterspeelzalen en de kinderopvang. Deze locaties zijn inclusieve locaties, alle kinderen zijn welkom en krijgen er een passend aanbod.

Als kinderen onverhoopt toch met een achterstand aan het onderwijs beginnen, wordt extra ondersteuning geboden om de onderwijskansen van deze kinderen te vergroten. Ook voor hoog- en andersbegaafden en anderstalige kinderen is het belangrijk dat er voldoende passend onderwijsaanbod is in of in de buurt van Arnhem. Dit sluit aan bij de rijke schooldag en de ontwikkelingen voor een pedagogische wijk. Daarbij is het ook belangrijk dat de schoolgebouwen van goede kwaliteit en passend zijn.

### We vergroten het bereik van peuteropvang en zorgen voor een kwalitatief goed aanbod

(I)

Voor VVE (Voor- en vroegschoolse educatie) en het ontwikkelrecht kunnen alle peuters 16 uur per week terecht. Speerpunten voor de komende jaren zijn dat nog meer peuters gebruik maken van het ontwikkelrecht en dat de kwaliteit van de VVE-opvang wordt versterkt. Hierbij streven wij naar:

- realiseren van een 100% aanbod;
- realiseren van een 100% bereik VVE- peuters;
- jaarlijks auditen van 50% VVE- locaties.

Om de speerpunten te bereiken, verlenen we subsidie aan de kinderopvang voor VVE- en Ontwikkelrechtplekken, voor extra medewerkers op de groep, voor scholing en professionalisering aan PAS en voor monitoring door PAS. Ook zorgen we dat ontwikkelingsproblemen zo vroeg mogelijk worden gesignaleerd en behandeld. Dit door met alle betrokken partijen een integrale en sluitende aanpak rond de ontwikkeling van het jonge kind neer te zetten.

### We vergroten het aanbod ten behoeve van kansengelijkheid op de 25 AOB-scholen

(I)

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) vindt plaats op 25 OAB-scholen. Hierbij wordt de ontwikkeling van kinderen in een minder ondersteunende thuisomgeving op school extra ondersteund, onder andere met extra aandacht voor taal. We willen dat er op alle OAB-scholen een extra aanbod komt om kinderen gelijke kansen te bieden. We organiseren samen met onze partners Zomer- en weekendschool en activiteiten voor nieuwkomers. De monitoring wordt uitgevoerd door PAS.

### We investeren in het Nationaal Programma Arnhem-Oost

(I)

Binnen het Nationaal Programma Arnhem-Oost zetten we in op een holistische aanpak waarin we bouwen met diverse bewezen elementen aan een nieuwe blik op de toekomst. De aanpak bevat werkzame elementen van 'De Gezonde Basisschool van de Toekomst', de Rijke Schooldag, tutoring, een breed aanbod van buitenschoolse activiteiten en armoedebestrijding.

- We kennen allemaal de uitdrukking 'It takes a village to raise a child'. Die uitdrukking gaat zeker op voor Arnhem-Oost, misschien wel meer dan elders. Daarom draait de lijn opvoeden en opgroeien binnen het Nationaal Programma Arnhem-Oost om het verder ontwikkelen van 'De Pedagogische Wijk'. In 'De Pedagogische Wijk' willen wij een grotere gemeenschap van mensen bewegen om te zorgen voor een positief ontwikkelklimaat voor alle kinderen en jongeren in Arnhem-Oost. Zodat alle jeugd in een gezonde en veilige omgeving kansrijk en inclusief kan opgroeien en zijn of haar talenten kan ontwikkelen.
- 'De Pedagogische Wijk' heeft een reikwijdte van 'min 10 maanden' tot 27 jaar en is dus van invloed op verschillende levensfasen. School, thuis en omgeving. Kinderen groeien op binnen de driehoek school, gezin (huishouden) en omgeving (wijk en peers). Het blijkt dat de ontwikkeling van kinderen voor ongeveer 40% plaatsvindt in de binnen schoolse leefwereld en voor 60% daar buiten. Voor sommige kinderen en jongeren is het helaas zo dat die buitenschoolse leefwereld onvoldoende ontwikkelmogelijkheden en/of structuur biedt. Het gevolg is dat zij zich niet optimaal kunnen ontwikkelen en er een groot onbenut potentieel ontstaat. Zeker ook als de kwaliteit van het onderwijsaanbod niet (volledig) op orde is. Om het potentieel van de kinderen en jongeren in Arnhem-Oost te zien en tot bloei te laten komen is er meer en aanvullend aanbod in samenwerking met het onderwijs nodig.
- Dat aanbod bieden we in het Nationaal Programma Arnhem-Oost door onder andere te investeren in de zogenaamde Rijke Schooldag. Kinderen en jongeren kunnen hun talenten het beste ontdekken en ontwikkelen in een omgeving die ze daarvoor uitdaagt, stimuleert en de kans geeft. Daarom realiseren we op termijn op alle scholen in het primair en voortgezet onderwijs in Arnhem-Oost een Rijke Schooldag. Binnen de Rijke Schooldag werken scholen en lokale partijen nauw samen aan een verrijkt aanbod tijdens, voor en na schooltijd en in de vakantieperiodes. Het gaat onder meer om meer taal- en rekenonderwijs, sport, kunst en cultuur, huiswerkbegeleiding en persoonlijke ontwikkeling. Daarbij bouwen we voort op hetgeen al is ontwikkeld en bekijken we per school en/ of buurt hoe het huidige aanbod verbreed en verdiept kan worden. We organiseren iedere schooldag een aanbod van 8.00 uur tot 17.00 uur. Dit is inclusief een gezonde schoolmaaltijd. Mogelijk breiden we dit op termijn uit naar een aanbod tot 20.00 uur, en op zaterdag.
- We ontwikkelen en bouwen zo een Arnhem-Oost Curriculum.

#### **We investeren in natuureducatie, zodat meer kinderen leren over natuur, duurzaamheid, gezondheid (I) en groen**

Arnhem investeert in natuureducatie omdat we van mening zijn dat het waardevol is om kinderen al op jonge leeftijd kennis en ervaring op te laten doen met thema's als natuur, milieu en duurzaamheid, zodat:

- kinderen de natuur op waarde weten te schatten en daar in hun gedrag op latere leeftijd naar handelen;
- er meer natuur- en milieubewustzijn wordt gecreëerd.

Hierbij werken we aan drie doelen:

1. Meer kinderen (4-12 jaar) van alle 60 basisscholen binnen de gemeente Arnhem nemen deel aan educatieve programma's over natuur en duurzaamheid en groeien daardoor natuur- en milieubewust op.
2. Elk schoolgaand kind in de leeftijd van 9-10 jaar in Arnhem zal in groep 6 een jaar lang moestuinieren op de basisschool.
3. 7 basisscholen in Arnhem doen mee aan een pilot Duurzame Arnhemse School (DAS) om het thema duurzaamheid (aan de hand van de thema's afval, energie, gezondheid en vergroenen) een plek binnen het dagelijks onderwijs te geven.

#### **We zorgen voor goede toekomstbestendige (onderwijs) huisvesting (I)**

De fysieke leeromgeving van kinderen is van belang voor hun ontwikkeling. We willen dat onderwijshuisvesting daarom aansluit bij de ontwikkelbehoefte van kinderen, een gezond leerklimaat biedt en aansluit op de manier waarop ruimtes in de toekomst gebruikt zullen worden. We zien de school als middelpunt van de wijk. We benadrukken daarom dat onderwijshuisvesting niet alleen gaat over stenen als eindresultaat, maar een middel is voor het behalen van verschillende maatschappelijke doelen, binnen het onderwijs en daarbuiten, en onderdeel is van bredere (gebieds)ontwikkelingen. We ontwikkelen daartoe een meerjarenperspectief op toekomstbestendige onderwijshuisvesting in de vorm van een beleidsrijk Integraal Huisvestings Plan (IHP) voor het funderend onderwijs (primair, voortgezet en speciaal onderwijs). Beleidsrijk betekent dat we het IHP in bovengenoemd breder perspectief plaatsen. Het ontwikkelen van dit beleidsrijke IHP doen we daarom nadrukkelijk samen met maatschappelijke organisaties en onze partners uit het onderwijs.

Het streven is om het IHP eind 2023 te laten vaststellen door de raad. In de tussentijd voeren we de lopende projecten binnen het jaarprogramma onderwijshuisvesting uit. Deze projecten omvatten nieuwbouw, renovatie en het gebruiksklaar maken van tijdelijke onderwijshuisvesting die nodig is tijdens nieuwbouw en renovatie. Het gaat hier om projecten die voortkomen uit het huidige IHP. We rapporteren over lopende projecten in de terugblik over het jaarprogramma 2023 en kijken vooruit in het jaarprogramma 2024.

| Effectindicator                                                                      | 2019      | 2020      | 2021      | 2022      | 2023 |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|------|
| <b>Het percentage (doelgroep)peuters dat gebruik maakt van VVE of ontwikkelrecht</b> | <b>86</b> | <b>92</b> | <b>86</b> | <b>89</b> |      |

Eenheid: Doel is om alle peuters met een risico op een taalachterstand (deze kinderen krijgen een VVE-indicatie) te bereiken. Het totaal aantal peuters in Arnhem met deze indicatie was in het schooljaar 2019/2020 488. 2020 staat voor schooljaar 2019/2020.

Bron: Stichting PAS (verplichte BBV-indicator)

#### **Meer Arnhemmers hebben een startkwalificatie en voldoende basisvaardigheden (D)**

We vinden het belangrijk dat inwoners van Arnhem mee kunnen doen aan de samenleving. Speciale aandacht gaat uit naar de kansen van en het perspectief bieden aan jongeren. Een startkwalificatie, een goede opleiding en voldoende basisvaardigheden dragen bij aan een goede (start)positie op de arbeidsmarkt. Om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar te laten aansluiten trekken we intensiever op met het onderwijs en het bedrijfsleven.

#### **We werken er aan dat meer jongeren hun startkwalificatie behalen (I)**

Ons doel is dat leerlingen die uitvallen (thuiszitters en vroegtijdig schoolverlaters) zo snel mogelijk weer deelnemen aan het onderwijs om een startkwalificatie te behalen. We gaan thuiszitten tegen door met schoolbesturen, jeugdzorginstellingen en andere betrokken partijen het gesprek te voeren over passende onderwijsplekken voor zoveel mogelijk Arnhemse kinderen en jongeren. Daarbij zorgen we met procesafspraken over de regie voor meer duidelijkheid over de onderlinge samenwerking tussen betrokken partijen bij thuiszitters en daarmee een passend aanbod.

We willen dat Arnhemse kinderen en jongeren zo min mogelijk onderwijs missen. Dit betekent dat we zowel ongeoorloofd afwezig zijn (relatief verzuim) als thuiszitten (absoluut verzuim) tot een minimum willen beperken. We streven er naar het percentage vroegtijdig schoolverlaters (VSV) terug te brengen tot onder het percentage van 2018-2019 van 2,81%.

We zetten in op een verbetering van de samenwerking, door het netwerk in en om school te versterken. We richten ons bij de aanpak op de doelgroepen waarbij uitval het meeste voorkomt. We hechten veel waarde aan de monitoring van resultaten. Dit stelt ons in staat om de effecten van het VSV-beleid beter in beeld te krijgen en meer grip te krijgen op de VSV-problematiek.

#### **We gaan laaggeletterdheid tegen (I)**

Het hebben van voldoende basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden) is nodig voor inwoners om volwaardig mee te kunnen doen. De aanpak van laaggeletterdheid is een noodzakelijk onderdeel om de ongelijkheid, die van generatie op generatie over gaat, te kunnen doorbreken. Daarom geven we uitvoering aan het Regionaal Programma Volwasseneneducatie 2020-2024 en de jaarplannen. We willen hiermee onder andere een groter bereik van de doelgroep (NT1/NT2) met het educatieaanbod bereiken en meer participatie van burgers in de samenleving.

| Effectindicator         | 2019        | 2020        | 2021     | 2022        | 2023 |
|-------------------------|-------------|-------------|----------|-------------|------|
| <b>Absoluut verzuim</b> | <b>1,80</b> | <b>3,10</b> | <b>2</b> | <b>1,50</b> |      |

Eenheid: Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar (per 1.000 leerlingen): de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'. Streefwaarde absoluut verzuim: 0,5 per 1.000 inwoners in de leeftijd van 5-18 jaar.

Bron: DUO/Ingrado

| Relatief verzuim | 32 | 30 | 31 | 36 |
|------------------|----|----|----|----|
|------------------|----|----|----|----|

Eenheid: Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.

De cijfers van Ingrado hebben betrekking op schooljaren. De periodeaanduiding "2019" staat voor schooljaar "2018/2019".

Streefwaarde relatief verzuim: 20 per 1.000 inwoners in de leeftijd van 5-18 jaar.

Bron: DUO/Ingrado

|                                                                       |             |             |             |             |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)</b> | <b>2,80</b> | <b>2,50</b> | <b>2,60</b> | <b>3,10</b> |
|-----------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|

Eenheid: Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan.

Bron: DUO/ Ingrado

## Doelen en budgetten

Hieronder geven we een indicatief inzicht van de relatie tussen doelen en budgetten. Niet alle werkzaamheden die we uitvoeren (met name 'going concern'-werkzaamheden) zijn opgenomen in de doelstellingen. De budgetten hiervoor staan onder het kopje "Overig". Door de samenhang van diverse doelen worden diverse budgetten doeloverstijgend ingezet. In deze gevallen is het totale budget voor de doelen bij het bovenste doel weergegeven en is bij de onderstaande doelen geen bedrag opgenomen.

| Begroting 2024 per ambitie en doel                                          | Lasten        | Baten        | Toevoegingen | Onttrekkingen |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------------|--------------|--------------|---------------|
| <i>Bedragen x € 1.000</i>                                                   |               |              |              |               |
| <b>Arnhemmers met dezelfde talenten hebben dezelfde kansen</b>              | <b>8.966</b>  | <b>2.266</b> | <b>84</b>    | <b>74</b>     |
| Meer Arnhemse kinderen hebben een goede startpositie op school              | 2.928         | 285          | 84           | 74            |
| Meer Arnhemmers hebben een startkwalificatie en voldoende basisvaardigheden | 6.038         | 1.981        | 0            | 0             |
| <b>Overig (Onderwijshuisvesting)</b>                                        | <b>18.539</b> | <b>684</b>   | <b>9.095</b> | <b>8.268</b>  |
| <b>Totaal</b>                                                               | <b>27.504</b> | <b>2.951</b> | <b>9.179</b> | <b>8.343</b>  |

## Wat mag het kosten

|                                            | Rekening       | Begroting 2023 | Begroting      | Meerjarenraming |                |                |                |
|--------------------------------------------|----------------|----------------|----------------|-----------------|----------------|----------------|----------------|
|                                            | 2022           | Primitief      | Juli           | 2024            | 2025           | 2026           | 2027           |
| <i>Bedragen x € 1.000</i>                  |                |                |                |                 |                |                |                |
| <b>Middelen</b>                            |                |                |                |                 |                |                |                |
| Lasten                                     | 23.516         | 24.592         | 25.947         | 27.504          | 28.575         | 29.471         | 29.194         |
| Baten                                      | 4.845          | 2.417          | 3.681          | 2.951           | 2.951          | 2.951          | 2.951          |
| <b>Saldo lasten en baten</b>               | <b>-18.671</b> | <b>-22.175</b> | <b>-22.265</b> | <b>-24.554</b>  | <b>-25.625</b> | <b>-26.520</b> | <b>-26.243</b> |
| Toevoegingen aan reserves                  | 9.767          | 8.545          | 9.547          | 9.179           | 9.753          | 8.395          | 8.400          |
| Onttrekkingen aan reserves                 | 9.885          | 7.913          | 8.039          | 8.343           | 9.354          | 9.733          | 10.124         |
| <b>Saldo toevoegingen en onttrekkingen</b> | <b>118</b>     | <b>-632</b>    | <b>-1.508</b>  | <b>-836</b>     | <b>-398</b>    | <b>1.338</b>   | <b>1.724</b>   |
| <b>Gerealiseerd resultaat</b>              | <b>-18.553</b> | <b>-22.807</b> | <b>-23.773</b> | <b>-25.390</b>  | <b>-26.023</b> | <b>-25.183</b> | <b>-24.519</b> |

## Toelichting

Het programma onderwijs is deze begroting zero based opgebouwd. De activiteiten die binnen dit programma worden uitgevoerd zijn ingedeeld in 6 onderwerpen: onderwijshuisvesting, voorschools aanbod, goede startpositie, bovenwettelijk onderwijsaanbod, voortijdig schoolverlaten en volwasseneneducatie. Er bestaat een grote overlap met de wijkprogramma's in de uitvoering van onderwijs. Diverse onderwijsbudgetten zijn doorgemandateerd, waarmee de beleidsmatige inzet niet op Wijken Algemeen, maar op het programma Onderwijs worden begroot. Daarom is voor zero based naar alle onderwijsmiddelen gekeken. Voor onderwijshuisvesting wordt een nieuw Integraal Huisvestingsplan (IHP) wordt opgesteld. Daarmee wordt de begroting voor onderwijshuisvesting zero based opgebouwd, daarom is onderwijshuisvesting, met uitzondering van de beleidsmatige inzet buiten zero based begroten gehouden.

Zoals ook in het plan van aanpak zero based begroten is opgenomen (maart 2022, zaaknummer 640401), worden afwijkingen in de omvang van de programma's eerst op een stelpost geplaatst, waarna deze bij het eerstvolgende integrale besluitvormingsmoment, de Perspectiefnota 2025-2028, meegenomen worden.

In de tabel hieronder staat het totaaloverzicht met de inkomsten en uitgaven voor onderwijs binnen het programma Onderwijs en binnen Wijken Algemeen. Vervolgens is per onderwerp een uitsplitsing opgenomen.

| Programma Onderwijs<br>2024          | Inkomsten            |            | Uitgaven           |                     |                  |                 |
|--------------------------------------|----------------------|------------|--------------------|---------------------|------------------|-----------------|
|                                      | Specifieke uitkering | Vastgoed   | Subsidie verlening | Beleidsmatige inzet | Overige uitgaven | Totaal uitgaven |
| <i>bedragen x € 1.000</i>            |                      |            |                    |                     |                  |                 |
| Onderwerp                            |                      |            |                    |                     |                  |                 |
| Onderwijshuisvesting                 | -                    | 684        | -                  | 367                 | 18.375           | 18.742          |
| Voorschools aanbod                   | -                    |            | -                  | 178                 | 31               | 209             |
| Goede startpositie                   | -                    |            | 1.860              | 309                 | 1.069            | 3.239           |
| Bovenwettelijk onderwijsaanbod       |                      |            |                    |                     |                  |                 |
| Natuur- en milieueducatie            | -                    | 285        | 2.156              | -                   | 702              | 2.857           |
| Taal- en spraakontwikkeling          | -                    |            | -                  | -                   | 100              | 100             |
| Ondersteunend personeel basisscholen | -                    |            | -                  | -                   | -                | -               |
| Voortijdig schoolverlaten            | -                    |            | -                  | 149                 | -                | 149             |
| Volwasseneducatie                    | 1.981                |            | 2.163              | 89                  | 259              | 2.511           |
| Stelpost                             | -                    |            | -                  | -198                | -104             | -303            |
| <b>Totaal</b>                        | <b>1.981</b>         | <b>970</b> | <b>6.179</b>       | <b>1.092</b>        | <b>20.535</b>    | <b>27.504</b>   |

| Wijken Algemeen<br>2024              | Inkomsten            |              | Uitgaven           |                     |                  |                 |
|--------------------------------------|----------------------|--------------|--------------------|---------------------|------------------|-----------------|
|                                      | Specifieke uitkering | Vastgoed     | Subsidie verlening | Beleidsmatige inzet | Overige uitgaven | Totaal uitgaven |
| <i>bedragen x € 1.000</i>            |                      |              |                    |                     |                  |                 |
| Onderwerp                            |                      |              |                    |                     |                  |                 |
| Onderwijshuisvesting                 | -                    | 4.104        | -                  | -                   | -                | 6.168           |
| Voorschools aanbod                   | -                    | 41           | 2.345              | -                   | 214              | 2.559           |
| Goede startpositie                   | 7.092                |              | 5.252              | -                   | 1.882            | 7.134           |
| Bovenwettelijk onderwijsaanbod       |                      |              |                    |                     |                  |                 |
| Natuur- en milieueducatie            | -                    |              | -                  | -                   | -                | -               |
| Taal- en spraakontwikkeling          | -                    |              | -                  | -                   | -                | -               |
| Ondersteunend personeel basisscholen | -                    |              | 342                | -                   | -                | 342             |
| Voortijdig schoolverlaten            | 1.322                |              | 1.035              | -                   | 1.667            | 2.702           |
| Volwasseneducatie                    | -                    |              | -                  | -                   | -                | -               |
| Stelpost                             | -                    |              | -                  | -                   | 267              | 267             |
| <b>Totaal</b>                        | <b>8.414</b>         | <b>4.145</b> | <b>8.975</b>       | <b>0</b>            | <b>3.763</b>     | <b>19.173</b>   |

Totaal wordt een negatieve stelpost van € 303.000 gevormd in het programma Onderwijs doordat de uitkomsten van zero based hoger uitkomen dan de programmaomvang. Binnen Wijken Algemeen wordt een positieve stelpost gevormd van € 267.000 doordat de uitkomsten van zero based lager uitkomen dan de programmaomvang. Dit wil zeggen dat op basis van zero based de lasten binnen het programma Onderwijs € 303.000 hoger begroot zouden moeten worden en binnen Wijken Algemeen € 267.000 lager. Deze stelposten zullen betrokken, indien noodzakelijk, worden bij de integrale besluitvorming bij de Perspectiefnota volgend jaar.

Van de stelpost op het programma Onderwijs wordt € 198.000 gevormd in verband met een hogere beleidsmatige inzet dan op dit moment begroot. Dit betreft met name onderwijshuisvesting. Op dit moment is er 1,56 fte begroot voor onderwijshuisvesting. Dit wordt op dit moment incidenteel aangevuld voor het opstellen van het IHP. Voor

het jaar 2024 is incidenteel ruimte binnen de huidige exploitatie budgetten om tijdelijke inhuur op te vangen. De verwachting is dat er in totaal 3,5 á 4 fte nodig is voor de beleidsmatige uitvoering van onderwijshuisvesting. Dit effect wordt meegenomen in het IHP. Daarnaast is er een tekort van 0,44 fte voor passend onderwijs, er is geen structurele capaciteit om deze activiteiten binnen goede start op te pakken. Vraagstukken hieromtrent worden op dit moment ad hoc opgepakt.

In de praktijk is er een overlap van de beleidsmatige inzet tussen de verschillende onderwerpen, niet iedereen werkt uitsluitend aan één onderwerp.

Van de overige stelpost (deels administratief tussen stad en wijk) betreft € 163.000 voornamelijk een onderbesteding op een aantal subsidieregelingen. De komende periode wordt bekeken hoe hier invulling aan te geven. Zo nodig wordt ook deze stelpost betrokken bij de integrale besluitvorming bij de Perspectiefnota volgend jaar.

| Voorschools aanbod                       | Totaal       | Programma<br>Onderwijs | Programma<br>Wijken |
|------------------------------------------|--------------|------------------------|---------------------|
| <i>Bedragen x € 1.000</i>                |              |                        |                     |
| <b>Specifieke uitkering van het Rijk</b> | <b>0</b>     | <b>0</b>               | <b>0</b>            |
| <b>Inkomsten vastgoed</b>                | <b>41</b>    | <b>0</b>               | <b>41</b>           |
| <b>Verstrekte subsidies</b>              | <b>2.345</b> | <b>0</b>               | <b>2.345</b>        |
| St. Entrea Lindenhout                    | 177          |                        | 177                 |
| Stichting De Driestroom                  | 131          |                        | 131                 |
| Kinderopvang SKAR BV                     | 568          |                        | 568                 |
| St. Peutercentra Arnhem                  | 765          |                        | 765                 |
| Partou BV                                | 42           |                        | 42                  |
| Kinderopvang Twins                       | 4            |                        | 4                   |
| Kluppluz BV                              | 493          |                        | 493                 |
| Het Kuikentje BV                         | 13           |                        | 13                  |
| Peuteropvang Zand op de Mat              | 12           |                        | 12                  |
| St. Kentalis Zorg                        | 139          |                        | 139                 |
| <b>Beleidsmatige inzet</b>               | <b>178</b>   | <b>178</b>             |                     |
| <b>Overig</b>                            | <b>245</b>   | <b>31</b>              | <b>214</b>          |
| Regionaal voorschools aanbod             | 203          |                        | 203                 |
| Nog toe te delen middelen gemeentefonds  | 31           | 31                     |                     |
| Vastgoed                                 | 11           |                        | 11                  |
| <b>Totaal uitgaven</b>                   | <b>2.769</b> | <b>209</b>             | <b>2.559</b>        |

Binnen Voorschools aanbod wordt € 41.000 aan inkomsten huurinkomsten begroot van een tweetal peuterspeelzalen die gevestigd zijn in gemeentelijk vastgoed. De kosten voor vastgoed hangen samen met dezelfde panden. De beleidsmatige inzet betreft totaal 1,70 fte. Een deel van de dekking voor Voorschools aanbod wordt geboden vanuit de decentralisatie-uitkering (DU) voorschoolse voorziening peuters in de gemeentefondsuitkering. Omdat deze, anders dan een specifieke uitkering, vrij besteedbaar is, zijn deze inkomsten begroot binnen het programma Bestuur, dienstverlening en financiën. De laatste mutaties van deze DU zullen nog worden ingezet als dekking bij een actualisatie van de subsidies.

| Goede startpositie                       | Totaal       | Programma<br>Onderwijs | Programma<br>Wijken |
|------------------------------------------|--------------|------------------------|---------------------|
| <i>Bedragen x € 1.000</i>                |              |                        |                     |
| <b>Specifieke uitkering van het Rijk</b> | <b>7.092</b> |                        | <b>7.092</b>        |
| <b>Verstrekte subsidies</b>              | <b>7.112</b> | <b>1.860</b>           | <b>5.252</b>        |
| St. Rijnstad                             | 164          |                        | 164                 |
| St. Pas                                  | 2.227        |                        | 2.227               |
| St. Delta Kath.- en prot onderwijs       | 394          |                        | 394                 |

|                                            |               |              |              |
|--------------------------------------------|---------------|--------------|--------------|
| LeukOmteLeren Weekendschool Arnhem         | 27            |              | 27           |
| SIMON scholen                              | 84            |              | 84           |
| Kinderopvang SKAR BV                       | 1.174         |              | 1.174        |
| St. Peutercentra Arnhem                    | 1.722         | 1.566        | 156          |
| Partou BV                                  | 163           | 158          | 6            |
| St. Rozet                                  | 58            |              | 58           |
| Kinderopvang Twins                         | 163           | 137          | 26           |
| St. Gym & Turnen Arnhem                    | 147           |              | 147          |
| Het Kuikentje BV                           | 22            |              | 22           |
| St. Flores Onderwijs                       | 750           |              | 750          |
| Peuteropvang Zand op de Mat                | 17            |              | 17           |
| <b>MGR Onderwijs</b>                       | <b>1.122</b>  |              | <b>1.122</b> |
| <b>Beleidsmatige inzet</b>                 | <b>309</b>    | <b>309</b>   |              |
| <b>Overig</b>                              | <b>1.829</b>  | <b>1.069</b> | <b>760</b>   |
| Schoolmaaltijden                           | 520           | 520          |              |
| Versterken kansengelijkheid rond onderwijs | 520           | 520          |              |
| Holocaustbewustwordingsprogramma           | 30            | 30           |              |
| Algemeen aanpak onderwijsachterstand       | 760           |              | 760          |
| <b>Totaal uitgaven</b>                     | <b>10.372</b> | <b>3.239</b> | <b>7.134</b> |

Binnen het onderwerp goede startpositie valt de aanpak van onderwijsachterstanden, maar ook prioriteiten die recent zijn aangebracht, zoals schoolmaaltijden, versterken kansengelijkheid en het holocaustbewustwordingsprogramma. Voor de aanpak van onderwijsachterstanden ontvangt Arnhem een specifieke uitkering van € 7,1 miljoen. Aan deze uitkering zijn voorwaarden verbonden en jaarlijks moet verantwoording worden afgelegd aan het Rijk over hoe deze uitkering is besteed. Daarmee is de beleidsvrijheid voor de aanpak van onderwijsachterstanden beperkt, net als andere activiteiten die gedekt worden door specifieke uitkeringen. Meer doen op basis van de eigen inkomsten kan, wanneer de inzet beperkt wordt, zal mogelijk ook de uitkering worden verlaagd.

De Arnhemse bijdrage aan de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) met betrekking tot de aanpak van onderwijsachterstanden bedraagt € 1,1 miljoen. Daarnaast is een algemeen budget van € 760.000 begroot dat voornamelijk ingezet wordt voor aanvullende specifieke opdrachten aan de MGR.

De beleidsmatige inzet betreft 2,6 fte.

| Bovenwettelijk onderwijsaanbod     | Totaal       | Programma<br>Onderwijs | Programma<br>Wijken |
|------------------------------------|--------------|------------------------|---------------------|
| <i>Bedragen x € 1.000</i>          |              |                        |                     |
| <b>Natuur- en Milieueducatie</b>   |              |                        |                     |
| <b>Inkomsten vastgoed</b>          | <b>285</b>   | <b>285</b>             | <b>0</b>            |
| <b>Verstrekte subsidies</b>        | <b>2.156</b> | <b>2.156</b>           | <b>0</b>            |
| St. Natuurcentrum Arnhem           | 2.156        | 2.156                  |                     |
| <b>Schoolmoestuinen 22A53</b>      | <b>520</b>   | <b>520</b>             | <b>0</b>            |
| <b>Vastgoed</b>                    | <b>182</b>   | <b>182</b>             | <b>0</b>            |
| Stadsboerderij Presikhaaf          | 90           | 90                     |                     |
| Stadsboerderij De Korenmaat        | 92           | 92                     |                     |
| <b>Subtotaal lasten</b>            | <b>2.857</b> | <b>2.857</b>           | <b>0</b>            |
| <b>Taal- en spraakontwikkeling</b> |              |                        |                     |
| <i>Bedragen x € 1.000</i>          |              |                        |                     |
| <b>VGGM</b>                        | <b>78</b>    | <b>78</b>              | <b>0</b>            |



|                                             |              |              |            |
|---------------------------------------------|--------------|--------------|------------|
| Aanvullende opdrachten                      | 22           | 22           | 0          |
| <b>Subtotaal lasten</b>                     | <b>100</b>   | <b>100</b>   | <b>0</b>   |
| <b>Ondersteunend personeel basisscholen</b> |              |              |            |
| <b>Verstrekte subsidies</b>                 | <b>342</b>   | <b>0</b>     | <b>342</b> |
| St. Delta Kath.- en prot onderwijs          | 118          |              | 118        |
| St. Flores Onderwijs                        | 225          |              | 225        |
| <b>Subtotaal lasten</b>                     | <b>342</b>   | <b>0</b>     | <b>342</b> |
| <b>Totaal uitgaven</b>                      | <b>3.299</b> | <b>2.957</b> | <b>342</b> |

De inkomsten voor vastgoed zijn afkomstig van de stadsboerderijen. Voor taal- en spraakontwikkeling is de reguliere bijdrage aan VGGM voor hun taken die zij als gemeenschappelijke regeling voor alle deelnemende gemeenten uitvoeren. Daarnaast is een budget van € 22.000 begroot dat ingezet wordt voor aanvullende opdrachten.

Voor Bovenwettelijk onderwijsaanbod is geen capaciteit in het overzicht opgenomen. 0,2 fte voor natuur- en milieueducatie wordt vanuit het ruimtelijk domein gedekt, de andere onderwerpen zijn verweven met voorschools aanbod en goede start.

| Voortijdig schoolverlaten                | Totaal       | Programma<br>Onderwijs | Programma<br>Wijken |
|------------------------------------------|--------------|------------------------|---------------------|
| <i>Bedragen x € 1.000</i>                |              |                        |                     |
| <b>Specifieke uitkering van het Rijk</b> | <b>1.322</b> |                        | <b>1.322</b>        |
| <b>Verstrekte subsidies</b>              | <b>1.035</b> | <b>0</b>               | <b>1.035</b>        |
| De Onderwijsspecialisten                 | 266          |                        | 266                 |
| Rijn IJssel Roc                          | 275          |                        | 275                 |
| St. Quadraam Maarten van Rossem          | 116          |                        | 116                 |
| Passend Onderwijs Samenwerkingsv.        | 70           |                        | 70                  |
| VMBO 'T Venster                          | 67           |                        | 67                  |
| St. School's cool Arnhem                 | 14           |                        | 14                  |
| JINC Arnhem                              | 42           |                        | 42                  |
| St. Chr Onderw Groep Vallei & Geld       | 83           |                        | 83                  |
| Aeres MBO Velp                           | 101          |                        | 101                 |
| <b>Gemeenschappelijke regelingen</b>     | <b>1.667</b> | <b>0</b>               | <b>1.667</b>        |
| MGR RMC/VS                               | 1.476        |                        | 1.476               |
| VGGM                                     | 191          |                        | 191                 |
| <b>Beleidsmatige inzet</b>               | <b>149</b>   | <b>149</b>             | <b>0</b>            |
| <b>Totaal uitgaven</b>                   | <b>2.851</b> | <b>149</b>             | <b>2.702</b>        |

Voortijdig schoolverlaten is volledig op Wijken Algemeen begroot, met uitzondering van de beleidsmatige inzet van 1,85 fte. Het beleid wordt uitgevoerd door de gemeenschappelijke regelingen en met het verstrekken van subsidies aan diverse onderwijsinstellingen die daarmee voortijdig schoolverlaten zoveel mogelijk beperkten.

| Volwasseneducatie                        | Totaal       | Programma<br>Onderwijs | Programma<br>Wijken |
|------------------------------------------|--------------|------------------------|---------------------|
| <i>Bedragen x € 1.000</i>                |              |                        |                     |
| <b>Specifieke uitkering van het Rijk</b> | <b>1.943</b> | <b>1.943</b>           | <b>0</b>            |
| <b>Bijdrage regiogemeenten</b>           | <b>38</b>    | <b>38</b>              | <b>0</b>            |
| <b>Verstrekte subsidies</b>              | <b>2.163</b> | <b>2.163</b>           | <b>0</b>            |
| St. Rijnstad                             | 45           | 45                     |                     |
| Rijn IJssel Roc                          | 1.311        | 1.311                  |                     |



|                                       |              |              |          |
|---------------------------------------|--------------|--------------|----------|
| Stichting Prisma Immerloo             | 16           | 16           |          |
| St. PRAGO                             | 110          | 110          |          |
| St. Rozet                             | 195          | 195          |          |
| Reg Opleids.centra Graafschap College | 41           | 41           |          |
| St. Bibliotheek Veluwezoom            | 50           | 50           |          |
| St. Welzijn Lingewaard                | 42           | 42           |          |
| IVIO-Opleidingen                      | 232          | 232          |          |
| St. Vitanos                           | 25           | 25           |          |
| Kunstwerk! Cultuur voorz. de Liemers  | 24           | 24           |          |
| DigiSlim                              | 37           | 37           |          |
| Stichting Sante Partners              | 23           | 23           |          |
| Locus Fysiotherapie                   | 11           | 11           |          |
| St Openbare Bibliotheek Gelderl Zuid  | 1            | 1            |          |
| <b>Algemeen volwasseneneducatie</b>   | <b>259</b>   | <b>259</b>   | <b>0</b> |
| <b>Beleidsmatige inzet</b>            | <b>89</b>    | <b>89</b>    | <b>0</b> |
| <b>Totaal uitgaven</b>                | <b>2.511</b> | <b>2.511</b> | <b>0</b> |

Volwasseneneducatie is een taak die Arnhem voor de regio uitvoert. Naast de specifieke uitkering ontvangt Arnhem ook een gedeeltelijke vergoeding van € 38.000 voor de beleidsmatige inzet. De totale beleidsmatige inzet bedraagt 1 fte.

#### Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In 2024 wordt totaal € 9,2 toegevoegd aan de reserves. € 9,1 miljoen aan de bestemmingsreserve Onderwijs voor de dekking van toekomstige kapitaallasten en € 119.000 van de bestemmingsreserve Vastgoed voor toekomstig onderhoud.

Daarnaast wordt totaal € 8,3 miljoen onttrokken aan reserves. € 8,2 miljoen aan de bestemmingsreserve Onderwijs ter dekking van kapitaallasten en € 106.000 aan de bestemmingsreserve Vastgoed voor de dekking van het onderhoud.

#### Met wie werken we samen

##### Verbonden partijen

MGR Sociaal Domein Centraal Gelderland

Voor meer informatie wordt verwezen naar de [paragraaf Verbonden partijen](#).

##### Partners

Op alle gebieden wordt nauw samengewerkt met besturen en medewerkers van onderwijs (primair onderwijs (PO), voortgezet onderwijs (VO), (voortgezet) speciaal onderwijs (V)SO, middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en hoger beroepsonderwijs (HBO), voorschoolse voorzieningen, kinderopvang, maatschappelijke partners en sociaal ondernemers.

In de uitvoering worden maatschappelijke partners betrokken.

Ook werken we samen met verschillende subsidiepartners. Deze zijn in dit programma in de digitale begroting (<https://financien.arnhem.nl>) terug te vinden. Het volledige overzicht van de begrotingssubsidies is te vinden in de [paragraaf Subsidies](#).

#### Beleidskaders

- [Subsidieregeling Aanpak voortijdig schoolverlaten](#);
- [Plan van aanpak voortijdig schoolverlaten Arnhem 2021 tot en met 2024](#);
- Jaarprogramma onderwijshuisvesting 2020;
- [Herstelagenda; Arnhemse aanpak onderwijs](#);
- [Subsidieregeling Voorschools Aanbod Arnhem](#);
- [Raadsvoorstel en -besluit Verzelfstandiging Natuurcentrum Arnhem](#);
- [Raadsbesluit om gemeentelijke leerplichttaken regionaal uit te voeren](#);
- [Raadsbesluit om RMC-taken / Team VSV onder te brengen bij het RBL](#);

- [Raadsbesluit d.d. 6 november 2017 wijziging MGR sociaal domein](#);
- [Integraal huisvestingsplan primair onderwijs Arnhem 2017-2026](#);
- Programma Volwasseneneducatie & aanpak Laaggeletterdheid (2021-2024);
- Vaardig Arnhem (2021-2022).